

ÅRSPLAN 2022/23

Lauvmakken barnehage

- et trygt sted å være, et godt sted å lære -

Lauvmakken barnehage

Barnehagevn 18, 9357 Tennevoll

Telf styrer: 407 69436/epost: tove.andberg@lavangen.kommune.no

Fiskes ossodat: 407 29799/ Blå: 903 67880/Rød: 407 69708.

Epost: lauvmakken@hotmail.com

Årsplanen er fastsatt i samarbeidsutvalget 25.10.22

Innholdsfortegnelse

- Praktisk informasjon
- Mål og visjon
- Barnehagens verdigrunnlag
- Barnehagens formål og innhold
  - Omsorg
  - Lek
  - Danning
  - Læring
- Progresjon for omsorg, lek, danning og læring
- Kommunikasjon og språk
- Vennskap og fellesskap
- Våre satsninger
- Barns medvirkning
- Rammeplanens fagområder
- Samarbeid
- Planlegging, dokumentasjon og vurdering
- Overganger
- Våre observasjonsverktøy
- Sykdom, helse og forsikring
- Årshjul

- side 3
- side 6
- side 7
- side 8
- side 8
- side 9
- side 10
- side 11
- side 12
- side 13
- side 14
- side 15
- side 16
- side 17
- side 18
- side 20
- side 21
- side 22
- side 23
- side 24

Praktisk informasjon

Lauvmakken barnehage er en norsk/samisk barnehage med tre avdelinger som ligger sentralt plassert på Tennevoll, Barnehagevn 18, med nærhet til skog og fjære. Stort inngjerdet uteområde med sikker akebakke. Vi har også har ei flott grillhytte som vi samles i uansett årstid. Vi ønsker at uteområdet skal bli mer samiskinspirert, så vi er i gang med dette arbeidet.

Barnehagen har også barn fra andre land.

Det er plass til 62 barn i Lauvmakken. Pr. august 2022 er det 32 barn som fordeler seg på tre avdelinger:

Rød avdeling: 1-2,5 år **Blå avdeling: 2,5-6 år** **Gul avdeling (samisk): 3-5 år.**

Barnehagen har hovedopptak i mars samt fortløpende opptak gjennom hele året. Tidsrommet for et barnehageår er fra uke 33 til og med uke 32 (påfølgende år)

Fra barnehageåret 2022/23 er det etablert en samisk avdeling, Gul, på heltid (mandag til fredag) med samisktalende personal.

Lavangen kommune er i samisk forvaltningsområde og har et særskilt ansvar for å gi et barnehagetilbud til samiske barn som bygger på samisk språk og kultur. (Barnehageloven § 10, 3. ledd)

Rammeplanen for barnehagen legger også føringer for samisk innhold både for samiske barn og de som ikke er samiske. De barna som ikke er samiske har også rett til et samisk innhold. Barnehagen skal legge til rette for at alle barn skal kunne utvikle respekt og fellesskapsfølelse for det samiske mangfoldet. (Rimpl.2017). Det er samtidig viktig at alle barn, uansett kulturell eller språklig bakgrunn opplever forståelse for og stolthet over egen bakgrunn og opphav.

Barnehagen vil følge den samiske årstidskalenderen som er inndelt i åtte årstider der vi vil jobbe med aktiviteter knyttet til ulike norske og samiske tradisjoner/årets gang.

Alle avdelingene skal jobbe med den samiske snakkepakken tilknyttet de åtte årstider.

Gul avdeling (samisk) vil ha et særlig fokus på samisk språk, kultur og identitet. Personalet på avdelingen snakker samisk til barna og bruker bevisst ord, begreper og setninger slik at ordforrådet til barna blir variert og rikere. Avdelingen vil også benytte seg av walesmetodikken som innebærer at miljøet i avdelingen er bygd opp av stasjoner med plansjer som inneholder bilder, samiske begreper og setninger knyttet opp mot ulike temaer og aktiviteter.

Årsplanen sendes ut digitalt til foreldre til gjennomsyn og muligheter for innspill, før den fastsettes i barnehagens samarbeidsutvalg. Selv om planene våre er ganske «satte» gjennom året, så er det rom for barns medvirkning, det er viktig for oss å møte barna på det de er opptatt av her og nå samt at det også fremgår i Rammeplanen; barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet.

Det gjør at vi må være fleksible og endrer litt på planene våre underveis. Hver avdeling vil utarbeide en mer detaljert månedsplan som sendes ut elektronisk. Etter hver måned vil det også komme et månedsbrev – et tilbakeblikk og vurdering av hva avdelingene har gjort. Hver dag skriver avdelingene en kort logg på whiteboardtavlene i garderobene, slik at foreldre får en kort informasjon over barnehagehverdagen. Stort sett all informasjon fra barnehagen blir i hovedsak gitt i form av epost og sms, det er derfor viktig at vi til enhver tid har riktig epostadresse og telefonnummer til dere foreldre.

Årsplanen er et arbeidsredskap for personalet og en informasjon til foreldre/foresatte og eventuelt andre interesserte. Den er også et viktig dokument for eier og tilsynsmyndighet.

forts. praktisk informasjon

Barnehagens åpningstid er 7.15-16.15. Ved behov (arbeidstid/pendling) kan det etter begrunnet søknad søkes om utvidet åpningstid. For barn som har deltidsplass i barnehagen er det også anledning til å kjøpe ekstra dager, dette avklares med avdelingen som barnet går på.

Hvis det er noen andre enn de faste som skal hente barnet, så må barnehagen få beskjed om dette. Det samme gjelder hvis barnet skal bli med et annet barn hjem. For øvrig henstilles det til dere foreldre at avtaler om vennebesøk ikke gjøres via barnehagen.

Husk også å gi beskjed hvis barnet ikke kommer i barnehagen, enten ved SMS eller ringe til avdelingen.

Blir barnet hentes/forlater barnehagen etter stengt tid (16.15) – vil det ilegges et gebyr pr. påbegynte halvtime på p.t kr 300,- (satsen reguleres av kommunestyret)

Dette barnehageåret har barnehagen 5 kurs/planleggingsdager, da er barnehagen stengt. Dette gjelder følgende dager: **15.8., 19.8.,30.9. og 19.5.2023.** Den siste dagen er ennå ikke fastsatt, men det vil bli gitt beskjed i god tid før den avvikles.

Barnehagen er stengt jul- og nyttårsaftnen samt onsdag før skjærtorsdag.

FERIE.

Barna skal i løpet av barnehageåret ha 4 uker ferie. 3 uker avvikles sammenhengende i skolens sommerferie. Den 4. ferieuken tas ut i barnehagens ordinære åpningstid og må avvikles sammenhengende. All uttak av barnas ferie skal på forhånd meldes barnehagen. Juli er betalingsfri måned.

Barn som skal begynne på skolen disponerer barnehageplassen fram tom uke 32

Personalet 2022/23

Tove Andberg	Styrer
Anita Nilssen	Pedagogisk leder
Anette Dalbakk	Barnehagelærer
Siv-Grethe Olsen	Fagarbeider
Gøril K. Sjøgren	Assistent
Grethe Helgesen	Fagarbeider
Alaa Radif	Assistent/vikar
Bodfrid Strømseth	Assistent
Annie Røkenes	Lærning
Bjerg Mikalsen	Pedagogisk leder
Rita Sørensen	Fagarbeider
Ingrid Tobiassen	Assistent
Rita Ingebrigtzen	Fagarbeider
Alaa Radif	Assistent
Annie Røkenes	Lærning
Rigmor Thomassen	Pedagogisk leder
Jenny Henriksen	Barnehagelærer
Kai Mienna	Assistent

Samarbeidsutvalget 2022/23

Ansatte

Rep.: Siv Grethe Olsen og Kai Mienna.

Vara: Gøril Sjøgren og Rigmor Thomassen.

Foreldre

Rep.: Mats Sjøseth og Martha Pettersen

Vara: Audun Solvoll og Ingvild Markussen

Eier:

Rep: Einar Paulsen og Ruben Bjerkmo

Vara: Klaus Larsen og Margrethe Solvoll

DAGSRYTME

07.15	Barnehagen åpner
8.45/9.00	Frokost med matpakke -melk fås i bhg.
9.30	Samling-/sangstund
10.00	Utelek/aktiviteter
11.45/12.00	Lunsj – smøremåltid/ varm mat 1 g/u
12.30	Soving/lek/aktiviteter
14.30	Fruktstund
15.00	Lek (ute/inne)
16.15	Barnehagen stenger

BURSDAGSFEIRING

Bursdag blir feiret med flagg, (vi flagger både med det samiske og norske flagget), krone, sang og «tromme-raketter», samt at barnet får sitte på bursdagsstolen. Vi markerer også bursdagsbarnet med bordflagg.

Barnet har med ispinner.

Avtal med personalet når barnet skal feire sin bursdag.

Bursdagsinvitasjoner gjøres privat.

VIKTIG

HUSK Å MERKE ALT AV

KLÆR/UTSTYR MED BARNETS

NAVN

§ 31 – RETT TIL SPESIALPEDAGOGISK HJELP

Barn under opplæringspliktig alder har rett til spesialpedagogisk hjelp dersom de har særlig behov for det. Dette gjelder uavhengig om de går i barnehagen.

Hvis barnets behov ikke kan dekkes innenfor det allmenpedagogiske tilbudet, har foreldrene rett til å kreve en sakkyndig vurdering av om barnet har behov for spesialpedagogisk hjelp

REDUSERT FORELDREBETALING/GRATIS KJERNETID

Slik er den nasjonale ordningen for reduksjon av foreldrebetaling i barnehage:

Redusert foreldrebetaling

Fra 1. august 2022 må samlet brutto årsinntekt være lavere enn 559.000 kroner for at du kan søke om redusert foreldrebetaling.

Gratis kjernetid

Alle 2-, 3-, 4- og 5-åringer, og barn som har utsatt skolestart, i familier med samlet brutto årsinntekt under 598 825 kr (gjelder barnehageåret 2022/2023) kan søke om 20 timer gratis barnehage pr. uke. For barnehageåret 2022/2023 gjelder gratis kjernetid for barn som er født i 2017, 2018, 2019 og 2020.

Ordningen er søknadsbasert, og det søkes på nytt for hvert barnehageår. Det gis ikke reduksjon i foreldrebetaling med tilbakevirkende kraft, men fra og med første hele måned etter at søknaden er mottatt.

MÅL OG VISJON

I Lauvmakken skal barna oppleve trygghet og trivsel sammen med andre barn og voksne. Alle skal føle gruppetilhørighet, bli sett i det daglige og få muligheten til å utvikle vennskap og nære relasjoner til ett eller flere barn.

- I vår visjon legger vi at barn og voksne som av ulike grunner oppholder seg i barnehagen vår, skal oppleve at de blir tatt godt imot, sett og hørt. Lauvmakken barnehage skal være et trygt og godt sted å komme til for både store og små.
- I barnehagen skal det være tid og rom til allsidig lek. Leken skal ha en fremtredende plass da barna lærer gjennom lek.
- Barna skal oppleve aksept og være stolt i forhold til sin egen identitet, og bli trygg på å utvikle sin språklige, kulturelle tilhørighet og sosiale kompetanse i et inkluderende fellesskap.
- Barna skal få kjennskap og erfaringer med alle fagområdene

Barnehagens verdigrunnlag

Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid». Vi skal «ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling» «Å møte individets behov, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og sikre at barna får ta del i og medvirke i fellesskapet, er viktige verdier som skal gjenspeiles i barnehagen. Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse». (Rmp 2017)

BARN OG BARNDOM

Vår praksis er:

- ✓ Personalet skal legge til rette for at alle barn har lekevenner
- ✓ Personalet skal være tilstede der barna leker, fysisk og mentalt.
- ✓ Barna deles i små grupper
- ✓ Barna skal oppleve at de blir både sett og hørt i det daglige og møtt av empatiske voksne som har respekt for barnas egenverd.
- ✓ Personalet skal fremstå som trygge og tilgjengelige voksne.
- ✓ Barna skal få et fang å sitte på hvis de ønsker det.
- ✓ Personalet skal tilrettelegge for et miljø som skaper relasjoner og vennskap.
- ✓ Personalet skal gi tid til barnestyrt lek.
- ✓ Personalet skal hjelpe/veilede barn som har vansker med å komme inn i lek.

LIKESTILLING OG LIKEVERD

Vår praksis:

- ✓ Barnehagen skal legge til rette for like aktiviteter for gutter og jenter.
- ✓ Personalet skal være gode forbilder
- ✓ Personalet møter barna utfra deres forutsetninger – se det enkelte barnet.
- ✓ Fremme likeverd; vi er alle likeverdige men forskjellige
- ✓ Personalet reflekterer over hvordan vi er i møte med barna.

DEMOKRATI

Hvordan vi jobber med demokrati:

- ✓ Personalet skal være observante på barnas uttrykk (verbalt/kroppslig)
- ✓ Barna skal ha en opplevelse av å ha innflytelse på barnehagehverdagen.
- ✓ Vi skal synliggjøre/samtale om barnas ulike kulturer.
- ✓ Vi skal lære barna om demokratiske prosesser.
- ✓ Personalet skal være lyttende overfor barna og påse at de får medvirke i dagliglivet (eks barnesamtaler)

MANGFOLD OG GJENSIDIG RESPEKT

Hvordan vi jobber med mangfold og gjensidig respekt:

- ✓ Lære barna å respektere og akseptere ulikheter.
- ✓ Ha fokus på ulike kulturer i form av tema/aktiviteter
- ✓ Snakke om forskjeller mellom mennesker; språk/utseende.
- ✓ Synliggjøre ulike kulturer/religioner/livssyn som fremmer menneskeverdet.
- ✓ Sørge for at alle barna har funnet sin plass i gruppen og er inkludert i fellesskapet.
- ✓ Snakke med barna om ulike familiesammensetninger.

LIVSMESTRING OG HELSE

Vår praksis er:

- ✓ Personalet skal legge til rette for barnas motoriske utvikling gjennom lek/aktiviteter og turer i ulendt terreng.
- ✓ Være mye ute
- ✓ Sunne og gode måltid
- ✓ Ha stort fokus på inkludering/vennskap.
- ✓ Legge til rette for at barna skal få mestre – oppleve mestringfølelse.
- ✓ Vi skal være omsorgsfulle voksne som sørger for at barna har venner og trives.
- ✓ Personalet skal være autoritative voksne og tilstedeværende for å forebygge krenkelser/mobbing.
- ✓ Lære barna konfliktløsning ved ICPS-metoden
- ✓ Jobbe med følelser – egne og andres.

BÆREKRAFTIG UTVIKLING

Vår praksis:

- ✓ Lære barna å ha fokus på gjenbruk – ikke overforbruk
- ✓ Lære barna å ivareta naturen og miljøet
- ✓ Plukke søppel/kildesortere
- ✓ Observere dyr/insekter i naturen – lære barna å ta vare på livet i naturen.
- ✓ Høste fra naturen
- ✓ Besøk på miljøstasjonen

Barnehagens formål og innhold

OMSORG

Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet. Barnehagen skal gi barna mulighet til å utvikle tillit til seg selv og andre. I barnehagen skal alle barna oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for. Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring. Personalet skal arbeide for et miljø som ikke bare gjør barna til mottakere av omsorg, men som også verdsetter barnas egne omsorgshandlinger.

Personalet skal

- ivareta barnas behov for fysisk omsorg, inkludert behov for ro og hvile
- legge til rette for at barna kan knytte seg til personalet og til hverandre
- sørge for at alle barn opplever trygghet, tilhørighet og trivsel i barnehagen
- møte alle barn med åpenhet, varme og interesse og vise omsorg for hvert enkelt barn
- være lydhør for barnas uttrykk og imøtekomme deres behov for omsorg med sensitivitet
- støtte og oppmuntre barna til å vise omsorg for andre og til selv å kunne ta imot omsorg
- bidra til at barna kan utvikle tillit til seg selv og andre.

(Rmpl.2017)

Personalets praksis:

- Sørge for at barna får dekt sine primærbehov.
- Skape trygghet og tilhørighet
- Viser nærhet og innlevelse
- Handler anerkjennende
- Fokuserer på positive opplevelser og handlinger
- Dele barna inn i mindre grupper - se hvert enkelt barn

LEK

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek - alene og sammen med andre.

Personalet skal

- organisere rom, tid og lekemateriale for å inspirere til ulike typer lek
- bidra til at barna får felles erfaringer som grunnlag for lek og legge til rette for utvikling av leketemaer
- fremme et inkluderende miljø der alle barna kan delta i lek og erfare glede i lek
- observere, analysere, støtte, delta i og berike leken på barnas premisser
- veilede barna hvis leken medfører uheldige samspillsmønstre
- være bevisst på og vurdere egen rolle og deltakelse i barnas lek
- ta initiativ til lek og aktivt bidra til at alle kommer inn i leken.

(Rmpl. 2017)

Personalets praksis:

- Være tilgjengelige/engasjerte voksne som støtter, inspirere, veileder og tilrettelegge for gode lekesituasjoner
- Lage mindre lekegrupper for å knytte barn sammen og for å sikre at alle barn har lekekamerater i løpet av barnehagedage
- Lek, vennskap og inkludering er gjennomgangstema gjennom hele året
- Gi tid og rom for barnestyrt lek
- Tilrettelegge for turer og opplevelser som gir impulser til lek
- Hjelp barna å lære reglene i lek
- Tilrettelegge slik at utstyr og materiell er tilgjengelig for barna.

Danning

Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap. Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet. Barnehagen skal bidra til å fremme barnas tilhørighet til samfunnet, natur og kultur.

I barnehagen skal barna få delta i beslutningsprosesser og utvikling av felles innhold. Barna skal støttes i å uttrykke synspunkter og skape mening i den verden de er en del av. Gjennom samspill, dialog, lek og utforskning skal barnehagen bidra til at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til endringer.

Personalet skal

- tilrettelegge for meningsfulle opplevelser og støtte barnas identitetsutvikling og positive selvforståelse
- støtte barnas aktivitet, engasjement og deltakelse i fellesskapet
- synliggjøre og verdsette ulike behov, mening og perspektiver i fellesskapet
- legge merke til, anerkjenne og følge opp barnas perspektiver og handlinger
- utfordre barnas tenkning og invitere dem inn i utforskende samtaler
- synliggjøre og fremheve mangfold og ulikhet som grunnlag for opplevelser, utforskning og læring.

(Rmpl. 2017)

Vår praksis:

- ✓ Styrke barnas selvfølelse – «Du er god nok som du er»
- ✓ Vi er opptatt av å skape trygge relasjoner, vennskap og god tilknytning.
- ✓ La barna få virke med i barnehagehverdagen utfra deres forutsetninger.
- ✓ Barna skal oppleve å være betydningsfulle i fellesskapet
- ✓ Være gode rollemodeller

Læring

- I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling. Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser. Barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt. Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser. Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring.

Personalet skal

- sørge for et inkluderende fellesskap og legge til rette for at barn kan bidra i egen og andres læring
- legge til rette for helhetlige læringsprosesser som fremmer barnas trivsel og allsidige utvikling
- være oppmerksomme på barnas interesser og engasjement og legge til rette for læring i ulike situasjoner og aktiviteter
- støtte og berike barnas initiativ, undring, nysgjerrighet, kreativitet, læringslyst og tiltro til egne evner
- utvide barnas erfaringer og sørge for progresjon og utvikling i barnehagens innhold
- støtte barnas refleksjoner rundt situasjoner, temaer og fenomener og skape forståelse og mening sammen med dem
- sørge for at alle barn kan få rike og varierte opplevelser og erfaringer, utfordringer og mestringsopplevelser.

(Rmpl.2017)

I barnehagen er LEK læring (se visjonen). De viktigste lærings situasjonene i barnehagen oppstår i daglig samspill. Man må erfare for å lære.

Vår praksis:

- Være tilgjengelige/engasjerte voksne som støtter, inspirerer, veileder og tilrettelegger for gode lekesituasjoner
- Lage mindre lekegrupper for å knytte barn sammen og for å sikre at alle barn har lekekamerater i løpet av barnehagedagen
- Lek og vennskap er gjennomgangstema gjennom hele året
- Gi tid og rom for barnestyrt lek
- Tilrettelegge for turer og opplevelser som gir impulser til lek
- Hjelpe barna å lære reglene i lek
- Tilrettelegge slik at utstyr og materiell er tilgjengelig for barna.

Progresjon for omsorg, lek, danning og læring

	1-2 år	3-4 år	5-6 år
Omsorg	<ul style="list-style-type: none"> - Oppleve trygghet i barnehagen. - Vise ulike følelser - Ta imot trøst. - Utvikle tillit til seg selv og andre. 	<ul style="list-style-type: none"> - Være oppmerksom på egne og andre sine følelser. - Vise empati - Hjelpes hverandre - Utøve hjelpsomhet. 	<ul style="list-style-type: none"> - Trøste andre. - Hente hjelp når det trengs. - Sette seg inn i andre sine følelser. - Inkludere andre. - De eldste lærer seg forskjell på erting og mobbing.
Lek	<ul style="list-style-type: none"> - Begynnende tur taking. - Vise nysgjerrighet. - Begynnende parallell lek - Samspill i titt tei lek. 	<ul style="list-style-type: none"> - Dele og holde på leker. - Begynnende interesse for å leke med andre. - Være i lek over tid. - Mestre turtaking. 	<ul style="list-style-type: none"> - Leve seg inn i rollelek, glemme tid og sted. - Være mer selvstendig i lek. - Oppsøke barn på en positiv måte.
Danning	<ul style="list-style-type: none"> - Vise interesse i samling. - Bli kjent med avdelingen sine rutiner og normer og etter hvert innrette seg etter disse. - Sitte ved bordet ved måltidene og være en del av felleskapet. 	<ul style="list-style-type: none"> - Synliggjøre mangfoldet av sanger, mat, ol. - Vise interesse for å være deltagende i samling. - Forstå rutiner på avdelingen. - Få en følelse av at jeg er viktig, at andre tar meg på alvor. 	<ul style="list-style-type: none"> - Bli ansvarsbevisst. - Lære å stille spørsmål til seg selv og andre, filosoferer. - Vise respekt for ulikheter blant mennesker. - Sette barna i stand til å søke kunnskap og reflektere og vurdere vedtatte sannheter.
Læring	<ul style="list-style-type: none"> - Skape trygghet. - Skape forutsigbarhet. - Mestringsopplevelser i rutine situasjoner. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ta i mot beskjeder. - Være kreative i ulike situasjoner. - Barn viser nysgjerrighet rundt ulike fenomener. 	<ul style="list-style-type: none"> - Lytte i samling. - Kle på seg selv. - Respekt for seg selv og andre.

Kommunikasjon og språk

Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Barnehagen skal anerkjenne og verdsette barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, herunder tegnspråk. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling. I barnehager for samiske barn i samiske distrikt skal barnehagen fremme barnas samiskspråklige kompetanse.

Personalet skal

- anerkjenne og respondere på barnas ulike verbale og non-verbale uttrykk og støtte deres språkutvikling
- stimulere barns verbale og non-verbale kommunikasjon og legge til rette for at alle barn involveres i samspill og i samtaler
- sørge for at alle barn får varierte og positive erfaringer med å bruke språk som kommunikasjonsmiddel, som redskap for tenkning og som uttrykk for egne tanker og følelser
- være bevisst på sine roller som språklige forbilder og være lydhøre i kommunikasjon med alle barn
- følge med på barnas kommunikasjon og språk og fange opp og støtte barn som har ulike former for kommunikasjonsvansker, som er lite språklig aktive, eller som har sen språkutvikling
- bidra til at språklig mangfold blir en berikelse for hele barnegruppen, støtte flerspråklige barn i å bruke sitt morsmål og samtidig aktivt fremme og utvikle barnas norsk-/samiskspråklige kompetanse.

Exempl. 2017

Snakkepakken på samisk –

formidlingsmaterieil med samiske eventyr året rundt.

- Handler om hvordan vi kan forberede og utføre språkaktiviteter gjennom hele året for å gi alle barna i barnehagen kjennskap til samiske fortellinger og samisk kultur.
- Året rundt med Snakkepakken på samisk inneholder åtte fortellinger. Disse fortellingene er fordelt på åtte årstider.
- Alle avdelingene jobber med samisk snakkepakke

Barnehagen har siden 2016 jobbet systematisk med språk- og begrepsutvikling. Vi har deltatt i prosjektet «Språkløyper» (Udir) samt utarbeidet planer som viser hvordan vi jobber med språkutvikling i barnehagen.

Vår praksis:

- Barna deles inn i mindre grupper
- Personalet inviterer barna med på lesestund – gjøre bøker og lesestund attraktivt
- Bruk av rim, regler og sang
- Bruk av Samisk snakkepakke
- Begrepsstimulering
- Fortelle eventyr og historier – bruk av konkrete
- Begrepsinnlæring i rutinesituasjonene.
- Gi rom for barnas innspill/deltakelse ifbm lesing/samtaler/fortellinger.

Vennskap/fellesskap og inkludering (sosial kompetanse)

Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill. I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningstulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne. Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov.

Personalet skal:

- støtte barnas initiativ til samspill og bidra til at alle kan få leke med andre, oppleve vennskap og lære å beholde venner
- samtale om normer for samhandling og invitere barna til å utforme normer for samhandling i fellesskap
- støtte barna i å ta andres perspektiv, se en sak fra flere synsvinkler og reflektere over egne og andres følelser, opplevelser og meninger
- støtte barna i å sette egne grenser, respektere andres grenser og finne løsninger i konfliktsituasjoner
- forebygge, stoppe og følge opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelsler og uheldige samspillsmønstre

(Rmpt. 2017)

Vennskap, fellesskap og inkludering skal vi fortsette å jobbe med. For øvrig er dette noe som vi har fokus på kontinuerlig.

Barnehagen har i de siste årene deltatt i utviklingsarbeid i regi av Utdanningsdirektoratet der målet er å videreutvikle personalets praksis innen arbeidet med barnehagemiljø, mobbing og andre krenkelsler. Barnehagens mål er å ha høy kvalitet som fremmer trivsel, lek og læring. Utviklingsarbeidet med Udir er avsluttet, og personalet fått tilegnet seg god kompetanse på dette området..

I arbeidet med sosial kompetanse bruker vi det pedagogiske verktøyet *steg for steg*.

Vår praksis:

- **Alle barn skal ha lekevenner**
- **Sørge for at ingen barn faller utenfor**
- **Tilstedeværende, engasjerte voksne som støtter og anerkjenner barna.**
- **Beskytte relasjoner/lek – men samtidig ha fokus på inkludering**
- **Små lekegrupper**
- **Utvikle barnas lekekompetanse**
- **Tilrettelegge for et stimulerende lekemiljø**

Våre satsninger

SOSIAL KOMPETANSE - VENNSKAP/INKLUDERING

Barnehagen har i de siste årene jobbet mye med sosial kompetanse/vennskap og inkludering. Vi har som kjent tidligere deltatt sammen med skolen i kompetansehevingstilbud fra Utdanningsdirektoratet som skal styrke barnehagens/skolen og eiers kompetanse i å fremme trygge miljøer og forebygge, avdekke og håndtere mobbing og andre krenkelsler.

I januar 2021 trådte det i kraft en ny lov i Barnehageloven – Kapittel 8 – psykososialt barnehagemiljø (§41-43). Barnehagen har utarbeidet *Plan for å ivareta barns rett til et godt det psykososialt miljø*.

Denne planen beskriver hvordan barnehagen skal arbeide for å forhindre mobbing og andre krenkelsler. Planen beskriver hva barnehagen skal gjøre for å forebygge, hva barnehagene skal gjøre for å gjenkjenne mobbing og krenkelsler blant barn og voksne, samt hvilke tiltak som må gjøres dersom det forekommer mobbing eller krenkelsler.

Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelsler og mobbing. Om et barn opplever krenkelsler eller mobbing, må barnehagen håndtere, stoppe og følge opp dette. (Rammeplanen, 2017)

Voksne har en etisk forpliktelse til å handle omsorgsfullt overfor alle barn i barnehagen. Barn fortjener en barndom preget av vennskap, inkludering, gode opplevelser og nære og trygge relasjoner til både voksne og de andre barna. Erfaringer fra barnehagen viser at mobbeatferd forekommer, men at barn i barnehagealder ikke forstår at deres handlinger kan påvirke andre barn i barnehagen negativt.

For å tilegne oss ennå mer kompetanse innenfor området så har personalet i forrige barnehageår jobbet systematisk med boken «Mobbeatferd i barnehagen» (Roland/Idsoe)

I tillegg til kompetanseheving så er det vel så viktig å ha bevissthet rundt egen rolle i hverdagen og hvordan man framstår som rollemodell. Dette arbeidet er noe som alle voksne som er sammen med barn må være bevisste på. Vi skal fortsette arbeidet med hvordan skape gode læringsmiljø og hvordan inkludere alle barn. Dette skal vi ha gode refleksjoner rundt i hverdagen og i barnehagens fag-/avdelingsmøter. Vi vil også involvere foreldre i dette viktige arbeidet.

Vi har tatt i bruk verktøyet *Steg for Steg* som bygger på tre hovedområder: empati, problemløsning og mestring av sinne. Steg for Steg styrker barns selvbilde og gjør dem i stand til å omgås andre på en fredelig måte. Verktøyet forebygger også mobbing og vold.

Høsten 2021 ble vi sammen med Vasshaug barnehage, Salangen skole, Lavangen skole og PPT-tjenesten med i *Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis*. I dette utviklingsarbeidet blir personalet veiledet av Læringsmiljøsentret i Stavanger samt at vi har felles fagdager sammen med Salangen. Ansatte i barnehager og skoler trenger kompetanse til å forebygge utenforskap, fange opp utfordringer og gi et inkluderende og tilpasset pedagogisk tilbud til alle, inkludert de som har behov for særskilt tilrettelegging. Målet er at alle barn og unge opplever et godt tilpasset og inkluderende tilbud i barnehage og skole samt at den spesialpedagogiske hjelpen er tett på de barna som har behov for det.

REALFAG OG SPRÅK

Vi vil fortsette å jobbe med realfag og språk – *det faglige i det daglige* samt følge årets gang og ha realfaglige eksperimenter.

BARNEKONVENSJONEN

Rammeplanen for barnehagen bygger på barnekonvensjonen. I år vil vi med de største barna benytte oss av materiell fra Unicef som består av samtalekort omkring barns rettigheter.

Barns medvirkning

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, jf. barnehageloven § 1 og § 3, Grunnloven § 104 og FNs barnekonvensjon art. 12 nr. 1. Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen.

Barnehagen skal være bevisst på barnas ulike uttrykksformer og tilrettelegge for medvirkning på måter som er tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov. Også de yngste barna og barn som kommuniserer på andre måter enn gjennom tale, har rett til å gi uttrykk for sine synspunkter på egne vilkår. Barnehagen må observere og følge opp alle barns ulike uttrykk og behov.

Barnas synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med deres alder og modenhet. Barna skal ikke overlates et ansvar de ikke er rustet til å ta. (Rimpl.2017)

Barns medvirkning handler i stor grad om hvilket syn voksne har på barn. Det er våre holdninger som leder frem til en medvirkningspraksis. Muligheter skapes i de situasjonene der vi møter barnas initiativ og interesser, viser respekt for og møter deres undringer på alvor. Medvirkning handler også å skape gode relasjoner og dialoger i møte med barna – dialog er en samspillsprosess der de voksne har en anerkjennende kommunikasjon som bidrar til at barna føler seg verdifulle og betydningsfulle. I dialogen med barna må voksne lytte, undre seg sammen med barna, bekrefte og oppmuntre samt god tid i dialogen. Medvirkning handler ikke om å la barna få bestemme det de måtte ønske og at de blir stående igjen med sine valg og alene med ansvaret – å gi barna medvirkning er ikke å lene seg tilbake og se hva som skjer. Å jobbe med barns medvirkning handler om å ta individuelle hensyn og å ta hensyn til fellesskapet.

I barnehagen vil vi jobbe med barns medvirkning i ulike situasjoner i hverdagen, men vi vil ha et spesielt fokus på dette på turer, under måltid samt i forhold til vennskap/inkludering samt gripe fatt i barnas interesser slik at de får oppleve at de har innflytelse på barnehagetilbudet. Vi vil også benytte oss av barnesamtaler (formelle) fra 3 år.

Barnekonvensjonen Art. 12 nr. 1.

Partene skal garantere et barn som er i stand til å gjøre/danne seg egne synspunkter, retten til fritt å gi uttrykk for disse synspunkter i alle forhold som vedrører barnet, og tillegge barnets synspunkter behørig vekt i samsvar med dets modenhet og alder.

MÅL:
Barna skal få en
opplevelse på at de har
innflytelse på egen
barnehagehverdag.

Rammeplanens fagområder

Gjennom arbeid med fagområdene skal barns rett til medvirkning ivaretas ved at barnehagen tar utgangspunkt i barnas engasjement og bidrag, slik at arbeid med fagområdene oppleves som en naturlig og spennende del av barnas hverdag. Lekens egenverdi har en sentral plass i rammeplanen, og arbeid med fagområdene vil derfor være lystbetont og meningsfylt.

Kommunikasjon, språk og tekst	Kropp, bevegelse, mat og helse	Kunst, kultur og kreativitet	Natur, miljø og teknologi	Antall, rom og form	Etikk, religion og filosofi	Nærmiljø og samfunn
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Snakkepakken samisk ✓ Daglige samtaler med barna, også med hjelp av bilder/foto ✓ Bruk av bøker, sang, rim og regler ✓ Enkel tekstsaking ✓ Møte med tallstiffer og bokstaver i naturlige sammenhenger ✓ Møte med ulike medier som data, film m.m. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Et variert og sunt kosthold, med redusert sukkerinntak, grovbrød og frukt/grønnsaker hver dag, varm lunsj en gang pr uke. ✓ Innarbeiding av gode hygienrutiner i hverdagslivet ✓ Turer i skog eller fjære ✓ Tilrettelagt innemiljø for grovmotorisk aktivitet ✓ Allsidige aktiviteter som stimulerer både grov/finmotorikk inne og ute, som gir gode mestringsopplevelser ✓ Lære hvordan vi oppfører oss i trafikken ✓ Besøke Lauvhallen ✓ Hjertesamlinger med skolestarterne 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Drama, sang og dans ✓ Bruke instrumenter ✓ Barnehagesang med Kulturskolen ✓ Bruke instrumenter ✓ Kreative hverdagsaktiviteter som å kle seg ut, tegne, male, perle, bygge m.m. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Følger årstidsvariasjoner i naturen (åtte årstider) ✓ Vi tilbringer mye tid ute. ✓ Studie og undring rundt planter, vær og dyr. ✓ Enkle realfaglige eksperimenter. ✓ Begynnende kjennskap til bærekraftig utvikling ✓ Kjennskap til teknologi 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Sortering/telling ✓ Begrepsinnlæring ✓ Få interesse for matematikk i hverdagslivet; dekke bord, spille spill m.m. ✓ Lek med geometriske former ✓ DET FAGLIGE I DET DAGLIGE ✓ Undringsamtaler 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Respektere og akseptere mangfold ✓ Kjennskap til høytider/tradisjoner og andre religioner ✓ Fokus på å være gode med hverandre/dele ✓ Begynnende forståelse for den enkeltes rettighet og likeverd ✓ Besøke kirken 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Bli kjent med lokalkultur – samisk/nordnorsk ✓ Utforske nærmiljøet; -Lavangensheimen -Biblioteket -Skolen/Lauvhallen -Reingjerdet -Butikken m.m. ✓ Hvor bor vi: lokale stedsnavn

Fagområdene - progresjon:

Når vi jobber med tema/eventyr, så jobber vi med gjentakelser og konkrete spesieit ifht. de yngste, dette for å visualisere det vi snakker om.

Turene endrer seg etter alder og modning. De yngste har utfordring nok i å klatre i bakken like utenfor barnehagen. Vi øker lengden på turene etter hvert som barna er klar for nye utfordringer. Sanger, rim og regler endrer form og innhold etter hvilken utvikling barna er i. De yngste barna har mer bevegelse til enn de eldre barna, dette på grunn av at de blant annet bevegelsene konkretiserer innholdet i sangen, samtidig som de lettere holder fokus.

Vi setter frem lekemateriell etter alder og utvikling for å gi barna utfordringer og motivasjon for ny læring. Vi har andre forventninger jo eldre barna er. Etter hvert vil vi kunne forvente at det sitter lenger ved bordet ved måltid, eller at det er i lek over lengre tid.

Det siste året har vi også klare forventninger til selvstendighet, da de skal over til skolen. Vi forventer, men i dette ligger også at vi støtter og stimulerer slik at barnet kan mestre. Vi ser det enkelte barn og legger til rette for utfordringer som er tilpasset deres utvikling. Dette er vi bevisste på når vi lager smågrupper på avdelingene.

Samarbeid

Foreldresamarbeid

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling, jf. barnehageloven § 1. Betegnelsene «hjemmet» og «foreldrene» omfatter også andre foresatte. Barnehagen skal ivareta foreldrenes rett til medvirkning og arbeid i nær samarbeid og forståelse med foreldrene, jf. barnehageloven § 1 og § 4. Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling. (Rmpl.17)

Formell medvirkning.

Alle foreldre er sikret innflytelse og medvirkning gjennom deltagelse på møter, utvalg og samtaler gjennom året. Foreldresamtaler holdes 1-2 ganger pr. år (eller flere etter behov). Samtalene skal sikre at foreldre og ansatte snakker sammen om det enkelte barns trivsel og utvikling i barnehagen, slik at hjem og barnehage samarbeider om dette.

- Foreldremøter for alle foreldre holdes 1-2 ganger i året.
- Foreldresamtaler
- Samarbeidsutvalg(SU) – består av representanter fra foreldre, ansatte, samt fra eier.
- Jevnlige brukerundersøkelser
- Barnehagens årsplan sendes ut til foreldre i forkant slik at gis anledning til å komme med innspill på årsplanen før den fastsettes i Samarbeidsutvalget.
- Månedspplan-/brev sendes ut fra avdelingene

Daglig og uformell medvirkning.

- Tillitsforhold og godt samarbeid mellom foreldre og ansatte er av stor betydning for barnets trivsel i barnehagen.
- Foreldre er de som kjenner sitt/sine barn best.
- Personalet opplever barn i større grupper og i andre situasjoner enn de hjemlige.
- Sammen skal foreldre og ansatte gi barna gode hverdager i barnehagen.
- Tillit og samarbeid skal sikres gjennom formelle møter, men kan like gjerne oppstå i de daglige bringe- /og hentesisuasjonene
- Rutinen vår er å møte barn og foreldre om morgenen samt å fortelle fra barnehagedagen ved henting er med på å etablere tillitsforhold mellom hjem og barnehage.

Samarbeid med andre instanser.

Styrer skal sikre at barnehagen har innarbeidede rutiner for samarbeid med relevante institusjoner, slik som skolen, helsestasjonen, PP- tjenesten og barnevernet. (Rmpl.17). Barnehagen har en lovfestet plikt til å melde fra til barneverntjenesten når det er grunnlag for å tro at et barn blir mishandlet i hjemmet, eller det foreligger andre former for alvorlig omsorgssvikt, eller når et barn har vist vedvarende alvorlige atferdsvansker» (Bhg.loven §22)

- Barnehagen skal gripe tidlig inn hvis det foreligger mistanke om omsorgssvikt
- Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene sørge for hensiktsmessige tiltak hvis barn ikke viser tilfredsstillende utvikling.
- Samarbeid med Lavangen skole overgang barnehage-skole
- Samarbeid med helsestasjon, ppt og pedagogisk personale.
- Barnehagen deltar på Tverrfaglige møter for barn og unge i Lavangen (TEFBUL)
- Barnehagen tar også i mot elever (ungdomsskole) som ønsker utplassering i barnehagen.
- Barnehagen tar i mot elever på praksisopplæring fra videregående skole.
- Besøk til kirken ifbm julehøytiden.
- Jevnlige besøk til Lavangsheimen
- Besøk til frivillighetssentralen

Samarbeidspartnere

- PPT
- Helseyskepleier
- Ástávuona giellagoahtie
- Astafjord barneverntjeneste
- Barnehuset, Tromsø
- Lavangen skole
- Vasshaug barnehage
- Sjøvegan videregående skole
- Lavangen menighet
- Lavangsheimen
- Frivillighetssentralen
- Ambulanse, brannvesen og politi
- Barnehagenettverket i Midt-Troms: Salangen, Dyrøy, Bardu, Målselv og Lavangen
- Universitetet i Tromsø
- Læringsmiljøsentret, Stavanger

Planlegging, dokumentasjon og vurdering.

Planlegging

- Vi har 5 planleggingsdager (barnehagen er stengt) og 6-7 fagmøter (ettermiddagstid) i løpet av barnehageåret der hele personalgruppen deltar. Møtene er lærende møter med faglig innhold.
- Pedagogiske lederne og styrer har jevnlig ledermøter hvor vi diskuterer aktuelle saker som har betydning for det pedagogiske tilbudet barna får i barnehagen.
- I avdelingsmøtene planlegges og evalueres arbeidet på den enkelte avdeling.
- Pedagogene har 4 t/u (avhengig av stillingsstørrelse) som brukes til planlegging, dokumentasjon og etterarbeid/vurdering.
- Fagarbeidere og assistenter får også avsatt tid til planlegging og forberedelse.
- Det utarbeides årsplan/månedplan/månedsbrev.

Dokumentasjon

- ✓ Årsplan
- ✓ Månedplaner
- ✓ Månedsbrev
- ✓ Øvrige planer (Språkplan, begrepsplan, plan for et godt psykososialt miljø, overgang bhg.-skole, ibs-plan , realfag etc.)
- ✓ Bilder fra temaarbeid som henges opp på avdelinger
- ✓ Barnas produkter
- ✓ Logg fra «dagen i dag» (Infotavla i garderoben)

Vurdering

- ✓ Vi reflekterer rundt det som skjer i barnehagen i det daglige arbeidet og vurderer det pedagogiske arbeidet fortløpende på de ulike møtearenaene i barnehagen.
- ✓ Formålet med vurderingen er å se om vårt daglige virke samsvarer med barnehagens rammeplan/lov og årsplan
- ✓ Vurderingsarbeidet baseres på tilbakemeldinger fra barn og foreldre (brukerundersøkelser), observasjoner, barnesamtaler samt refleksjoner i personalgruppe.

Overganger

OVERGANG HJEM TIL BARNEHAGE

Når barnet har fått barnehageplass i Lauvmakken, vil foreldre motta et informasjonsskriv med bilde av personalet på avdelingen samt navnet på den som skal være primærkontakt samt tillatelse-skjema og helseerklæring. Disse skjemaene skal leveres til barnehagen når barnet starter.

Dere er også hjertelig velkommen til å komme innom barnehagen på besøk i forkant av oppstart. Da kan dere få en omvisning, dere og barnet får møte barn og voksne som er i barnehagen.

Når barnet starter i barnehagen får det en egen garderobehylle med plass til klær, sko og utstyr. I løpet av første uken vil det avholdes en oppstartssamtale med pedagogisk leder på avdelingen.

På de fleste arbeidsplasser gis det permisjon med lønn i inntil 3 dager for å tilvenne barn i barnehage.

Vi ser for oss at tilvenningen skjer på følgende måte:

DAG 1 – varighet ca 2-3 timer

Foreldre er sammen med barnet hele tiden.

DAG 2 – varighet ca 4-5 timer

Personalet/primærkontakten overtar mer ansvar for barnet, foreldrene deltar i stell/legging. I samråd med personalet – kan en prøve med å forlate barnet ei kort stund, kanskje foreldre kan gå inn på ei annen avdeling. Dette er veldig individuelt hvor trygg barnet viser seg å være.

DAG 3 – varighet etter avtale

Nå er det tid for å forlate barnet ei lengre stund i barnehagen (men dette er også individuelt) – men gjør alltid dette i samråd med personalet. Det er også lurt å ikke la den første dagen i barnehagen blir for lenge. Det er viktig at foreldre er lett tilgjengelig og kan komme raskt til barnehagen hvis det skulle være behov for det.

OVERGANGER MELLOM AVDELINGER.

Barn flytter fra Rød (1-2,5 år) til Blå (2,5-6 år).

Samisk avdeling er for barn i alderen 1-6 år.

Overflytting skjer som regel ved oppstart av nytt barnehageår på høsten. Det kan skje at barn flytter midt i et barnehageår. All

overflytting skjer ikke utelukkende med hensyn til alder men også modenhet,

relasjoner og gruppesammensetning.

Overflytting vil alltid skje i samråd med foreldre. Barna som overflyttes mellom

avdelingene får tildelt primærkontakt og infobrosjyre om avdelingen. Det vil også

avholdes overflyttingssamtale med foreldre og pedagogiske ledere på de berørte

avdelingene.

Når barnet flytter på nye avdelinger, enten

det er midt i barnehageåret eller til høsten så

vil vi sette av en tilvenningsperiode, slik at

barnet blir trygg på sin nye avdeling.

OVERGANG FRA BARNEHAGE TIL SKOLE

I Lauvmakken er det egen skolestarterklubb. Denne gruppa er for de eldste barna i barnehagen. Barnehage og skole har sammen utviklet plan for overgang barnehage skole med følgende mål:

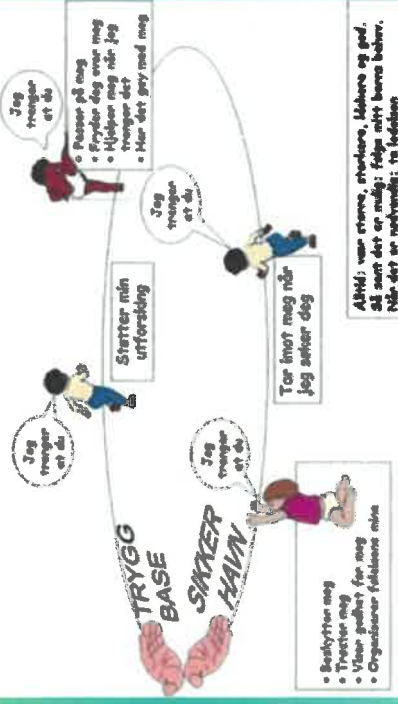
Skolestartere har gode språklige og sosiale ferdigheter i møte med skolen.

I tillegg foreligger det også en plan som beskriver besøk og turer vi skal ha sammen med skole/SFO. Foreldrene vil få nærmere beskjed når disse gjennomføres.

Dette barnehageåret er det 6 skolestartere. Også i år vil skolestarterne jobbe med Lekbasert Læring (Agder prosjektet) og sosial kompetanse – med bruk av verktøyet *Steg for steg* – samt trene på selvstendighet, det jobbes det aktivt med gjennom hele året

Aktivitetene vil alltid legges opp som lek-/ og lystbetonte, samtidig som vi har læringsmålet i fokus.

© Cooper, Bellman, Marvin, & Powell, 1999

Personalet har som et kompetansefremmede tiltak gjennomgått kurs i **Trygghets sirkelen** som er et verktøy for å forstå barnas behov og skape trygge, gode relasjoner. En slik kompetanse er spesielt viktig å inneha ved barnets oppstart i barnehagen – da barnet skal tilknytte seg personalet og bli trygg. Trygghets sirkelen er en visuell sirkel, der den voksne er den trygge og sikre havnen. Når barnet er utforskende, beveger det seg ut fra den trygge havnen, barnet er da oppe i sirkelen. Barnet er fremdeles avhengig av voksne i form av støtte, hjelp ved behov og glede med barnet. Når barnet er nede i sirkelen har barnet behov for beskyttelse, trøst, godhet og organisering av følelsene sine (Powell, Cooper, Hoffman, Marvin, 2015).

Det arrangeres også kurs for foreldre.

VÅRE OBSERVASJONER/KARTLEGGINGER/STRATEGIER

Verktøy	Alder	Hva	Når	Alle/ noe n/få	Ansvarlig	Oppfølging
Alle med	1-6 år	Observasjonsskjema som dekker seks utviklingsområder: Språkutvikling, lek, sosio-emosjonell utvikling, hverdagsaktiviteter, trivsel og sansemotorisk utvikling.	I forkant av foreldresamtaler – en gang i året.	Alle	Ped.ledere	Tas opp i foreldresamtaler – eventuelt utarbeiding av tiltak
TRAS	4-åringene	Pedagogisk kartleggingsverktøy for observasjon av språkutvikling.	Alle 4-åringer	4-åringer + få	Ped.ledere	Tas opp i foreldresamtaler
Begrepforståelse - Grunnlag for begynneropplæringen	Skolestartere	Kartleggingsverktøy for forståelse av begreper	Alle skolestartere høst og etteenvinter	Alle skolestartere	Ped.leder	Funn i kartleggingen stimuleres med hele skolestartergruppa i hverdagslivet. Informasjon til foreldre/skole
Observasjonsskjema	1-6 år	Egenvutviklet observasjonsskjema.	Før og i foreldresamtaler	Alle	Fagarbeidere/assistenter og ped.leder	Brukes i foreldresamtaler
BTI (bedre tverrfaglig innsats)	1-6 år	Verktøy for forebyggende innsats og å oppdage og følge opp vansker i tidlig alder og tidlig i et risikoforløp.	Skjema i verktøykassa	Noen/få	Alle ansatte	Samarbeid med foreldre og tverrfaglig
Barnesamtaler/vennskapbussen	3-6 år	Verktøy for å kartlegge hvordan barna opplever sin og andre sin plass i barnegruppa/sosioogram	I forkant av foreldresamtaler, samt hvis barnet selv uttrykker mistriivsel.	Alle barn 3-6 år	Ped.leder	Foreldresamtaler
Andre strategier		-Psykososial plan -IBS -Steg for steg -Hjertesamlinger -Språk-/begrepsplan -Realfagsstrategi -Fremmedspråklig plan.				

Sykdom, helse og forsikring

Det kan noen ganger være vanskelig å vite hvor grensene for frisk nok for barnehagen går.

Det som er viktig å huske at et barn ofte reagerer annerledes i en barnehagesituasjon enn hjemme. Det vil alltid være flere mennesker og større aktivitet i en barnehage. Et barn kan virke relativt opplagt i en rolig hjemme-atmosfære, mens det kan reagere med gråt og matvegning eller være sosialt utilpass i barnehagen dersom det ikke er friskt.

Etter Folkehelseinstituttets anbefalinger og våre erfaringer har vi følgende regler:

- ✓ Har et barn feber skal det holdes hjemme. Barn med feber bør først og fremst av hensyn til seg selv holdes hjemme til de har vært feberfri i ett døgn. Barnet kan da gå tilbake til barnehagen når allmenntilstanden tilsier det.
- ✓ Har et barn omgangssyke med diare eller oppkast må det holdes hjemme til det har vært symptomfritt i to døgn. Årsaken til dette er at barnet er smittsomt også etter symptomfrihet. Diare er definert som mer enn tre løse avføringer *pr. døgn*. Hvis barnet har 2 diare-lignende avføringer mens det er i barnehagen, vil foreldrene kontaktes og barnet må hentes. Man bør mistenke omgangssyke ved plutselig oppstått oppkast eller når avføringen er helt vannholdig og rennende. Slim i avføringen skal man være oppmerksom på. Barnet skal da hentes og holdes hjemme til det har vært symptomfritt i to døgn (ingen oppkast eller diare). Årsaken til dette er at man dette smitter svært lett og at immuniteten etter gjennomgått infeksjon oftest er kortvarig eller kun delvis, slik at barn og voksne kan bli syke flere ganger av samme virus.
- ✓ Øyekatarr er en ufarlig sykdom som går over av seg selv. Ved mild til moderat øyekatarr er det av smittevernhensyn ikke påkrevet at barnet er hjemme. Ved kraftig øyekatarr med rikelig pussdannelse bør barnet holdes hjemme inntil pussdannelsen har avtatt. Det anbefales da legekontakt for å få vurdert behov for behandling. Dersom behandling igransettes kan barnet gå i barnehagen dagen etter igransatt behandling.
- ✓ Barn med brannkopper kan komme i barnehagen når sårene er under kontroll og at det da ikke lenger er fare for smitteførende sårsekret.
- ✓ Hvis det oppdages hodelus på barn mens det er i barnehagen, sendes det ikke hjem umiddelbart. Behandlingen må starte samme kveld/natt og det kan deretter komme i barnehagen. Barnehagen/venner må informeres slik at de kan sjekkes og evt igransette behandling.
- ✓ Ved vannkopper kan barnet komme i barnehagen når utslettet er i ferd med å tørke inn.
- ✓ Foreldre har plikt til å melde fra til barnehagen hvis barnet har en smittsom sykdom eller andre infeksjoner.
- ✓ Om vi finner det nødvendig å sende et barn hjem, skal barnet være hjemme til det er helt friskt. Barnet skal være så friskt at det kan følge vanlige rutine i barnehagen uten behov for særordninger.
- ✓ Det er utarbeidet egne retningslinjer/skjema for medisiner i barnehagen.
- ✓ Barn skal beskyttes mot sol, foreldre tar med egen krem. Første lag smøres hjemme før de kommer til barnehagen. Barnehagen smører etter behov. Noen barn smøres med kuldekreem. Kuldekreem må smøres hjemme om morgenen for å ha effekt.

Forsikring

Lavangen kommune har tegnet ulykkesforsikring for alle barn i barnehagen gjennom Sjøderberg og Partners.

Forsikringen gjelder innenfor barnehagens område i barnehagens åpningstid, også på turer, utflukter o.l i barnehagens regi. Den gjelder også på direkte vei til/ fra barnehagen.

Hvis barn skader seg

Selv om barnets sikkerhet er høyt prioritert, hender det at barn skader seg i barnehagen. Små skader blir rensed og plastret i barnehagen. Er vi i tvil om skadens omfang, tar vi kontakt med foreldre. Hvis barnet skader tenner, hode og nakke tar vi a Ved større/alvorlige skader tar vi umiddelbart kontakt med lege og foreldre.

Skademeldingsskjema

Fylles ut av foreldrene ved større skader som eventuelt kan gi problemer senere, for eksempel tannskader. Skjema fås hos styrer i barnehagen.

Čakčageassi/tidlig høst

BORGEMÁNNU/AUGUST

Oppstart/tilvenning/bli kjent og trygg
Planleggingsdag 15.8. og fagdag 19.8.

ČAKČAMÁNNU/ SEPTEMBER
GOLGGOTMÁNNU/OKTOBER

Høst/turer/bærplukking
 Brannvern
 Dyr i naturen (eig. rev...)
 Foreldremøte
 SU-møte
Fagdag 30.9.
 Samisk språkkuke (43)
 Foreldresamtaler
 Førstehjelp
 Bamsesfest 27.10.
 Verdensdagen for psykisk helse
 Fotografering v/Fagfoto

Čakča/høst

Čakčadálvi/ senhøst

SKÁBMAMÁNNU/NOVEMBER

Mørketid/mørketidsfest
 Nordlyset/stjernerhimmen/månen
 Foreldresamtaler
 1.Søndag i advent

JUOVLAMÁNNU/ DESEMBER
ODĐAJAGEMÁNNU/ JANUAR

Advent og juleforberedelser
 -nissemarsj
 -kirkebesøk
 -lucia 13.12.
 -nissen i skogen
 -juletreffest

Dálvi/vinter

ÁRSHJUL 2022/23

Geassi/sommer

IGEASSEMÁNNU/JUN
SUOIDNEMÁNNU/JULI

Uteaktiviteter/turer – skog/fjæra
 Insekter - blomster
 Avslutning for skolestartere

STEG FOR STEG

DET FAGLIGE I DET DAGLIGE

MIESSEMÁNNU/MAI

17.Mai Gratulerer med ågeni!
 Turer – skog og fjæra
 Foreldresamtaler - overgang skolebarnehage
Fagdag 15.5.

BARNEKONVENSJONEN

CUONOMÁNNU/APRIL

Påske – samiske påsketradisjoner
 Vår
 Naturen i nærmiljøet
 Sauen
 Fugler
 Foreldresamtaler

GUOVVAMÁNNU/FEBRUAR
NIJUKČAMÁNNU/MARS

Barnehagedagen 14.3.
 Påskeforberedelser
 Vinteraktiviteter/ski/ake
 Foreldresamtaler

Giddadálvi/senvinter

Gidda/vår

Giddageassi/ forsommer

Samisk kultur/språk/tradisjoner

Vinter

Samenes nasjonaldag 6.2.
 Solas tilbakekomst – solfest
 Karneval.

Lihkku beivwin!